Vlaamse Regering

Ontwerp van decreet tot regeling van de toekenning van een jobbonus plus voor startende zelfstandigen

Op voorstel van de Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw;

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Art. 2. In dit decreet wordt verstaan onder:

1° algemene verordening gegevensbescherming: verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming);

2° Kruispuntbank van Ondernemingen: de Kruispuntbank van Ondernemingen, vermeld in artikel I.2, 1°, van het Wetboek van economisch recht;

3° loontrekkende: de persoon die behoort tot een of meer van de volgende categorieen:

a) de werknemers die onderworpen zijn aan een van de volgende regelingen:

1) de regeling, vermeld in artikel 21, §1, 1° tot en met 3°, en 5°, van de wet van 29 juni 1981 houdende de algemene beginselen van de sociale zekerheid voor werknemers;

2) de regelingen, vermeld in artikel 1, eerste lid, 1° en 3°, van de besluitwet van 7 februari 1945 betreffende de maatschappelijke veiligheid van de zeelieden ter koopvaardij;

b) de natuurlijke personen, vermeld in artikel 3bis, 7, 8 en 9 tot en met 15 van het koninklijk besluit van 28 november 1969 tot uitvoering van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders;

c) de werknemers die werken in een lidstaat van de Europese Unie of van de Europese Economische Ruimte, en in principe dagelijks of minstens één keer per week terugkeren naar hun hoofdverblijfplaats, vermeld in artikel 4, eerste lid, 3°, van dit decreet;

4° refertejaar: het jaar waarin een persoon de overstap maakt naar zelfstandige in hoofdberoep;

5° zelfstandige in hoofdberoep: een natuurlijke persoon die aan al de volgende voorwaarden voldoet:

a) een beroepsbezigheid uitoefenen waarvoor hij geen arbeidsovereenkomst heeft gesloten of waaraan hij niet door een statuut verbonden is;

b) als zelfstandige in hoofdberoep aangesloten zijn bij een sociale verzekeringskas voor zelfstandigen of bij de Nationale Hulpkas voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen;

c) geen beroepsbezigheid uitoefenen die binnen het toepassingsgebied valt van artikel 35 van het koninklijk besluit van 19 december 1967 houdende algemeen reglement in uitvoering van het koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967, houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen.

Art. 3. De steun met toepassing of ter uitvoering van dit decreet gebeurt met inachtneming van de voorwaarden, vermeld in artikel 3 van de verordening (EU) nr. 1407/2013 van de Commissie van 18 december 2013 betreffende de toepassing van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op de-minimissteun.

Hoofdstuk 2. Bepalingen over de doelgroep en de premie

Art. 4. Binnen de perken van de begrotingskredieten wordt een premie van 600 euro toegekend aan de natuurlijke persoon die start als zelfstandige in hoofdberoep en die voldoet aan al de volgende voorwaarden:

1° hij start op zijn vroegst op 1 januari 2022 een beroepsbezigheid als zelfstandige in hoofdberoep. Voor de toepassing van deze voorwaarde wordt de overgang van de hoedanigheid van zelfstandige in bijberoep naar die van zelfstandige in hoofdberoep ook beschouwd als de start van een beroepsbezigheid als zelfstandige in hoofdberoep;

2° zijn maatschappelijke zetel ligt in het Vlaamse Gewest. Als hij een beroepsbezigheid als zaakvoerder, vennoot of bestuurder van een vennootschap start, is deze voorwaarde van toepassing op die vennootschap;

3° hij heeft zijn hoofdverblijfplaats op het grondgebied van het Vlaamse Gewest op 1 januari van het refertejaar;

4° hij heeft de leeftijd, vermeld in artikel 2 van het koninklijk besluit van 23 december 1996 tot uitvoering van de artikelen 15, 16 en 17 van de wet van 26 juli 1996 tot modernisering van de sociale zekerheid en tot vrijwaring van de leefbaarheid van de wettelijke pensioenstelsels, niet bereikt;

5° hij had in de drie maanden vóór de datum van de start van zijn activiteiten als zelfstandige in hoofdberoep een arbeidsovereenkomst of aanstelling als loontrekkende;

6° hij kwam op basis van zijn prestaties als loontrekkende in het jaar voorafgaand aan het refertejaar in aanmerking voor een jobbonus, conform de voorwaarden, vermeld in artikel 3 tot en met 5 van het decreet van xxx tot regeling van de toekenning van een jobbonus;

7° hij kreeg gedurende zes jaar vanaf de datum waarop de laatste premie is uitbetaald conform dit decreet tot de datum waarop hij opnieuw start als zelfstandige in hoofdberoep, geen premie conform dit decreet.

Voor de toepassing van de voorwaarde, vermeld in het eerste lid, 6°:

1° wordt de persoon die recht had op een jobbonus, maar aan wie met toepassing van artikel 5, §4, van het decreet van xxx tot regeling van de toekenning van een jobbonus geen jobbonus is uitbetaald, ook beschouwd als een persoon die in aanmerking kwam voor een jobbonus;

2° wordt de loontrekkende die geen aanvraag voor een jobbonus heeft ingediend conform artikel 9, §2, van het decreet van xxx tot regeling van de toekenning van een jobbonus, niet beschouwd als een persoon die in aanmerking kwam voor een jobbonus.

Art. 5. Binnen de perken van de begrotingskredieten wordt een aanvullende premie van 600 euro toegekend aan de natuurlijke persoon die voldoet aan al de volgende voorwaarden:

1° de voorwaarden, vermeld in artikel 4;

2° hij is zelfstandige in hoofdberoep, vermeld in artikel 4, eerste lid, 1°, gedurende een periode van minimaal twaalf maanden die begint op de datum waarop hij zijn activiteiten als zelfstandige in hoofdberoep is gestart.

Art. 6. De premie, vermeld in artikel 4 en 5, kan niet worden gecumuleerd met de premie die wordt toegekend conform artikel 3 van het decreet van 22 december 2017 houdende een premie om de transitie van werkzoekenden naar ondernemerschap te stimuleren.

Art. 7. De Vlaamse Regering kan de premiebedragen, vermeld in artikel 4 en 5, aanpassen.

De Vlaamse Regering bepaalt de voorwaarden voor de aanpassing, vermeld in het eerste lid.

Art. 8. De premie, vermeld in artikel 4 en 5, wordt niet in aanmerking genomen om inkomensgrenzen binnen het kader van een bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest te berekenen, ongeacht of die inkomensgrenzen worden opgelegd door een decreet van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest of een besluit van de Vlaamse Regering.

De premie, vermeld in artikel 4 en 5, maakt geen deel uit van beroepsinkomsten noch van een andere vorm van inkomsten, zoals die worden vastgesteld binnen het kader van een bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest.

Hoofdstuk 3. Procedure

Afdeling 1. Toekenning en uitbetaling

Art. 9. De dienst die de Vlaamse Regering aanwijst, heeft de volgende taken in het kader van de toekenning van een premie als vermeld in artikel 4 en 5:

1° de aanvraag ontvangen;

2° de toekenningsvoorwaarden onderzoeken;
3° de premie toekennen en uitbetalen.

Art. 10. Een premie als vermeld in artikel 4 en 5, wordt automatisch toegekend op voorwaarde dat de dienst, vermeld in artikel 9, toegang krijgt tot de gegevensbronnen, vermeld in artikel 16.

De zelfstandige in hoofdberoep registreert eenmalig het Belgische rekeningnummer waarop de dienst, vermeld in artikel 9, een premie als vermeld in artikel 4 en 5, kan uitbetalen. De Vlaamse Regering bepaalt de procedure voor de registratie.

De Vlaamse Regering bepaalt de aanvraagprocedure voor het geval waarin de premie niet automatisch kan worden toegekend.

Art. 11. De Vlaamse Regering bepaalt het tijdstip om een premie als vermeld in artikel 4 en 5, uit te betalen.

Afdeling 2. Bezwaar

Art. 12. Een persoon kan tegen de niet-toekenning van de premie schriftelijk bezwaar indienen bij de dienst, vermeld in artikel 9. Bezwaarindieners voegen bij het bezwaarschrift de nodige documenten met bewijskracht om hun bezwaar te staven.

Een bezwaar wordt ingediend binnen drie jaar nadat het refertejaar is verstreken.

Art. 13. De dienst, vermeld in artikel 9, stuurt een ontvangstmelding naar de indiener van het bezwaarschrift. Die ontvangstmelding vermeldt de datum waarop die dienst het bezwaar heeft ontvangen.

De dienst, vermeld in artikel 9, spreekt zich uit over de aangevoerde bezwaren en brengt de ondernemer schriftelijk op de hoogte van zijn beslissing. Die kennisgeving vermeldt de wijze waarop de voormelde beslissing in rechte kan worden betwist.

Hoofdstuk 4. Toezicht

Art. 14. Het toezicht en de controle op de uitvoering van dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan verlopen conform het decreet houdende sociaalrechtelijk toezicht van 30 april 2004.

Hoofdstuk 5. Verwerking van persoonsgegevens

Art. 15. De dienst, vermeld in artikel 9, treedt op als verwerkingsverantwoordelijke als vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming, voor de verwerking van de persoonsgegevens, vermeld in artikel 16.

Art. 16. De volgende categorieen van persoonsgegevens worden in het kader van de toekenning van de premie verwerkt:
1° de identificatie- en contactgegevens van de natuurlijke persoon die start als zelfstandige in hoofdberoep;

2° de melding dat de zelfstandige zijn activiteiten in hoofdberoep verricht;
3° het vestigingsadres van de maatschappelijke zetel van de zelfstandige in hoofdberoep;
4° de startdatum van de activiteiten als zelfstandige in hoofdberoep;
5° het nummer van de Kruispuntbank van Ondernemingen;
6° het rekeningnummer van de zelfstandige in hoofdberoep;
7° de tewerkstellingsgegevens over de geleverde arbeidsprestaties als loontrekkende in het refertejaar en het jaar vóór het refertejaar;
8° de melding dat de zelfstandige een premie heeft ontvangen conform artikel 3 van het decreet van 22 december 2017 houdende een premie om de transitie van werkzoekenden naar ondernemerschap te stimuleren.

In het kader van rapportering worden de persoonlijke kenmerken van de zelfstandige in hoofdberoep verwerkt.

Art. 17. In het kader van de taken, vermeld in artikel 9, wisselt de dienst, vermeld in artikel 9, de volgende persoonsgegevens uit met de volgende instanties:
1° de identificatie- en contactgegevens met het Rijksregister van de natuurlijke personen;
2° het gegeven of de zelfstandige zijn activiteit in hoofdberoep verricht en de startdatum van zijn activiteiten met het Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen;
3° het vestigingsadres en het nummer van de Kruispuntbank van Ondernemingen met de Kruispuntbank van Ondernemingen;
4° het rekeningnummer van de zelfstandige in hoofdberoep met het agentschap Digitaal Vlaanderen;
5° de tewerkstellingsgegevens, de bezoldigingsgegevens en de gegevens over de geleverde prestaties als loontrekkende met de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid;
6° fiscale gegevens met de Federale Overheidsdienst Financien.

De persoonsgegevens, vermeld in het eerste lid, worden uitgewisseld met tussenkomst van de bevoegde dienstenintegratoren als dat van toepassing is.

In het tweede lid wordt verstaan onder dienstenintegrator: een dienstenintegrator als vermeld in artikel 2, 3°, van het decreet van 13 juli 2012 houdende de oprichting en organisatie van een Vlaamse dienstenintegrator.

Art. 18. In de communicatie met de zelfstandige worden de volgende vermeldingen over de verwerking van de persoonsgegevens opgenomen:
1° het doel van de verwerking van de persoonsgegevens;
2° de categorieen van de te verwerken persoonsgegevens;
3° de entiteiten waaraan de persoonsgegevens worden verstrekt;
4° de periode waarin de gegevens bewaard worden;
5° de aanwijzing van de verwerkingsverantwoordelijken.

Art. 19. Met behoud van de toepassing van de noodzakelijke bewaring ervan voor de latere verwerking met het oog op archivering in het algemeen belang, voor wetenschappelijk of historisch onderzoek of voor statistische doeleinden, vermeld in artikel 89 van de algemene verordening gegevensbescherming, worden de persoonsgegevens bewaard gedurende de noodzakelijke duur voor de doeleinden voor dit

decreet met een maximale bewaartermijn die niet meer mag bedragen dan tien jaar na de verjaring van alle vorderingen die tot de bevoegdheid van de verwerkingsverantwoordelijke behoren, en, in voorkomend geval, de definitieve beëindiging van de gerechtelijke, administratieve en buitengerechtelijke procedures en beroepen die voortvloeien uit de verwerking van de gegevens.

Hoofdstuk 6. Wijzigingen van het decreet houdende sociaalrechtelijk toezicht van 30 april 2004

Art. 20. Aan artikel 2, §1, eerste lid, van het decreet houdende sociaalrechtelijk toezicht van 30 april 2004, het laatst gewijzigd bij het decreet van 14 januari 2022, wordt een punt 65° toegevoegd, dat luidt als volgt:

"65° de toekenning van de premie, vermeld in artikel 4 en 5 van het decreet van XXX tot regeling van de toekenning van een jobbonus plus voor startende zelfstandigen.".

Art. 21. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 14 januari 2022, wordt een artikel 21/4 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 21/4. Onder de voorwaarden, vermeld in deze afdeling, kan aan elke persoon die onjuiste of onvolledige inlichtingen verschaft of bepaalde inlichtingen achterhoudt met het oog op het verkrijgen van de premies, vermeld in het decreet van XXX tot regeling van de toekenning van een jobbonus plus voor startende zelfstandigen en de uitvoeringsbesluiten ervan, een administratieve geldboete opgelegd worden van 50 euro tot 500 euro.".

Hoofdstuk 7. Slotbepalingen

Art. 22. De rechtsvorderingen die ontstaan uit de toepassing van dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan, verjaren na verloop van vijf jaar na het feit waaruit die vordering is ontstaan.

Art. 23. Dit decreet treedt in werking op een datum die de Vlaamse Regering vaststelt.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw,

Hilde CREVITS

ONTWERP VAN DECREET TOT REGELING VAN DE TOEKENNING VAN EEN JOBBONUS PLUS VOOR STARTENDE ZELFSTANDIGEN

Samenvatting

Om zelfstandig ondernemerschap te stimuleren, komt er naast de jobbonus voor loontrekkenden ook een jobbonus plus voor startende zelfstandigen. De Vlaamse Regering wil met de jobbonus plus voor startende zelfstandigen ondernemerschap in hoofdberoep stimuleren voor loontrekkenden die aan de slag zijn met een laag inkomen. De stap naar ondernemerschap in hoofdberoep wordt voor deze personen bevorderd door hun recht op een jobbonus twee jaar te verlengen via de jobbonus plus voor startende zelfstandigen.

Er werd gekozen om een premie in twee schijven toe te kennen: een eerste schijf wanneer men start als zelfstandige in hoofdberoep en een tweede wanneer men na twaalf maanden nog actief is in dit statuut. De toekenning en uitbetaling van de premie wordt door het Departement Werk en Sociale Economie uitgewerkt.

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

A. Situering

De Vlaamse Regering beoogt zelfstandig ondernemerschap te stimuleren. Om deze reden wordt er een starterspremie toegekend aan personen die aan de slag zijn met een laag inkomen en die de stap zetten naar zelfstandige in hoofdberoep.

De loongrenzen om in aanmerking te komen voor de jobbonus plus voor startende zelfstandigen (hierna: de jobbonus plus) worden afgestemd op die van de jobbonus: loontrekkenden met een bruto maandloon van minder dan de bovengrens, vastgelegd in het decreet van xxx tot toekenning van een jobbonus, die de overstap maken naar zelfstandige in hoofdberoep komen in aanmerking voor een jobbonus plus. Deze premie is bijgevolg een stimulus voor personen die aan de slag zijn met een laag inkomen om de transitie naar ondernemerschap in hoofdberoep te maken door hun recht op de jobbonus voor twee jaar te verlengen via de jobbonus plus.

Een premie van 600 euro wordt maximaal twee keer uitbetaald aan alle loontrekkenden die:

- een bruto-inkomen hadden lager dan de bovengrens vastgelegd voor de jobbonus in het kalenderjaar voordat ze startten als zelfstandige in hoofdberoep;
- starten als zelfstandige in hoofdberoep;
- de pensioenleeftijd nog niet bereikt hebben;
- gedomicilieerd zijn in het Vlaamse Gewest;
- hun maatschappelijke zetel vestigen in het Vlaamse Gewest.

De eerste premie van 600 euro wordt uitbetaald na de start als zelfstandige in hoofdberoep. Hiermee worden werknemers gestimuleerd om de stap te zetten naar ondernemen in hoofdberoep. De tweede premie van 600 euro wordt uitbetaald wanneer de zelfstandige na twaalf maanden nog steeds actief is als zelfstandige in hoofdberoep. Zo wordt duurzaam ondernemerschap ondersteund.

Ook werknemers die reeds actief waren als zelfstandige in bijberoep en de overstap maken naar zelfstandige in hoofdberoep, maken aanspraak op de jobbonus plus. Voor deze groep kan deze premie een extra stimulans zijn om te starten met ondernemen in hoofdberoep.

Er werd gekozen om de jobbonus plus in te voeren vanaf 2022. De premie wordt voor het eerst toegekend aan personen die starten als zelfstandige in hoofdberoep in 2022 en prestaties verrichtten als loontrekkende in 2021, en wordt voor het eerst uitbetaald ten vroegste eind 2022.

B. Inhoud

Probleemstelling en omgevingsanalyse

Eén van de speerpunten van de beleidsnota Werk en Sociale Economie 2019-2024 is dat ondernemerschap aangemoedigd en ondersteund moet worden. De Vlaamse Regering wil "ondernemerschap op alle leeftijden stimuleren als een evenwaardige keuze". De jobbonus plus voor startende zelfstandigen kadert binnen de geformuleerde ambitie om in te zetten op zelfstandig ondernemerschap.

Ook volgens rapporten van de Europese Commissie en de Global Entrepreneurship Monitor moet België meer inzetten op ondernemerschap. In de SBA Fact Sheet voor België van 2019 schrijft de Europese Commissie dat het stigma op falen bekampt moet worden, en België aan een sterkere ondernemerscultuur moet bouwen. In Vlaanderen was in 2020 13,5% van de werkende bevolking (20-64 jaar) zelfstandige. Dit is ongeveer gelijk aan het EU-27-gemiddelde (13,6%) maar ligt 3,2 procentpunten lager dan in Nederland (16,7%) (bron: Statbel en Eurostat LFS, bewerking Steunpunt Werk en Statistiek Vlaanderen). De Vlaamse Regering ondersteunt met de jobbonus plus nu ook loontrekkenden die actief waren aan een laag loon en de stap naar ondernemerschap in hoofdberoep zetten.
Dit is een beleidsantwoord op een landenspecifieke aanbeveling van de Europese Commissie voor België: België moet het ondernemerschap meer stimuleren.[1]
In Wallonie bestaat een soortgelijke maatregel die vastgelegd werd in het 'Airbag-decreet waarbij een financiele incentive wordt gegeven aan onder meer personen die een zelfstandige activiteit in bijberoep uitoefenen en zich ertoe verbinden om deze activiteit voort te zetten of uit te breiden

[1] In de landenspecifieke aanbevelingen 2019-2020 voor België beveelt de Europese Commissie aan dat België ondernemerschap stimuleert Bron: https //www vlaanderen be/vlaanderen-en-het-europees-semester

De jobbonus plus kan een extra stimulus zijn voor loontrekkenden met een laag loon die de stap willen wagen en hun eigen zaak willen opzetten. Daarbij wordt de jobbonus plus gericht op dezelfde doelgroep als de jobbonus voor loontrekkenden. Ontvangers van de jobbonus plus ontvangen een premie van in totaal 1.200 euro in twee schijven gedurende twee jaar. Werken als zelfstandige gaat gepaard met een significant hoger risico op armoede dan werken als loontrekkende (Horemans & Marx, 2017). In 2019 bedroeg het armoederisico voor zelfstandigen 9,9% in het Vlaams Gewest, een stuk hoger dan het armoederisico van 2,2% bij werknemers (bron: EU-SILC 2019). Bovendien richt de jobbonus plus zich op personen die voordien aan een laag loon werkten; mensen die minder ruimte hebben om op voorhand een startkapitaal of een buffer uit te bouwen. De jobbonus plus beoogt om deze doelgroep te ondersteunen in de eerste twee jaar van hun ondernemerschap, en zo een deel van de financiele onzekerheid weg te nemen. De jobbonus plus draagt in deze bij aan het versterken en het bestendigen van het economische weefsel.
De jobbonus plus ondersteunt mensen die meer financiele onzekerheid hebben bij de stap naar zelfstandige in hoofdberoep. De Vlaamse Regering volgt daarin de 'Jobs Strategy' van de OESO[2] die aangeeft dat actief arbeidsmarktbeleid zeer effectief kan zijn bij de bescherming van individuen, terwijl zo tegelijk betere resultaten op de arbeidsmarkt worden bereikt, zoals meer ondernemerschap.

Een hoger niveau aan ondernemerschap kan de werkgelegenheid in Vlaanderen ten goede komen. Uit eerder onderzoek blijkt bovendien dat niet alleen grote, maar ook zeer kleine ondernemingen zorgen voor groei (Vandekerckhove et al., 2014). In 2019 nam de jobtoename bij grote werkgevers in Vlaanderen af, maar bij werkgevers met minder dan tien werknemers was er een groei in de jobtoename (Goesaert et al., 2019). In Vlaanderen situeerde eind 2020 15,3% van de arbeidsplaatsen zich bij ondernemingen met minder dan tien werknemers. Nog eens 20,6% van de arbeidsplaatsen waren te vinden bij ondernemingen van 10 tot 20 werknemers (bron: FOD Economie en RSZ).

Beleidsmaatregelen en doelstelling

In de voorbereiding van het ontwerpdecreet werden verschillende operationaliseringspistes onderzocht. Een eerste piste was om, net als bij de jobbonus, een premie toe kennen aan zelfstandigen met een laag inkomen op basis van hun prestaties. Het bedrag van de premie zou dan worden uitgefaseerd naarmate het inkomen van de zelfstandige steeg of daalde. Deze piste werd verlaten omwille de complexiteit om deze gegevens te bemachtigen. Tevens is er bij de zelfstandige activiteit geen sprake van een tewerkstellingspercentage zoals bij loontrekkenden om de jobbonus te prorateren. Door het gebrek aan real-time gegevens en het feit dat het inkomen op het aanslagbiljet niet altijd een reele

[2] Zie ook het Vlaams Hervormingsprogramma 2020, te raadplegen op https //www vlaanderen be/vlaanderen-en-het-europees-semester

weergave van de draagkracht is, bleek het gebruik van het inkomen van de zelfstandige niet wenselijk en moeilijk operationaliseerbaar.

Om deze redenen werd gekozen om een vaste premie van 600 euro twee maal uit te betalen aan alle natuurlijke personen die starten als zelfstandige in hoofdberoep, en die voordien aan de slag waren als loontrekkende met een laag bruto maandloon. We baseren ons hiervoor op de gegevens van de jobbonus: wie in aanmerking kwam voor een jobbonus en het jaar nadien de overstap maakt naar zelfstandige in hoofdberoep, krijgt een eerste premie van 600 euro. Als men na twaalf maanden nog actief is in hetzelfde statuut, krijgt men een tweede premie van 600 euro. Op die manier wordt hun recht op een jobbonus in feite twee jaar verlengd via de jobbonus plus. Bij de verdere operationalisering zal maximaal worden afgestemd op de uitwerking van de jobbonus.

Impactanalyse

JoKER/ Kind- en jongereneffectrapport

De jobbonus plus richt zich op alle loontrekkende inwoners van het Vlaamse Gewest met een laag loon die de overstap maken naar een zelfstandige activiteit in hoofdberoep. In tegenstelling tot de jobbonus voor loontrekkenden wordt het bedrag van de jobbonus plus niet uitgefaseerd naarmate het inkomen van de begunstigde stijgt of daalt. Gelet op het gebrek aan real-time gegevens en het feit dat het inkomen op het aanslagbiljet niet altijd een reele weergave van de draagkracht is, werd ervoor gekozen om twee vaste premies van 600 euro toe te kennen.

We kunnen veronderstellen dat jongeren door hun hoger aandeel in tijdelijke tewerkstelling en de sterke link tussen leeftijd en anciënniteit sterker vertegenwoordigd zijn in de doelgroep van loontrekkenden met een laag inkomen. Bij de jongeren (<25 jaar) wordt het aandeel VTE dat een loon heeft kleiner dan of gelijk aan 2.500 euro, op 65,1% geraamd voor Vlaanderen. In de algemene loontrekkende bevolking in Vlaanderen bedraagt dit percentage 30,1%. Het aandeel personen met als hoofdstatuut loontrekkende dat de stap zet naar een zelfstandige activiteit in hoofdberoep, ligt bij de jongeren (18-24 jaar) met 0,8% ongeveer even hoog als bij de 25-49-jarigen (0,7%). Deze cijfers zijn afkomstig van de KSZ, en betreffen mobiliteit tussen december 2017 en juni 2018.

De consumptie van de maatregel jobbonus plus zal gemonitord worden. Hierbij zal ook aandacht zijn voor de leeftijd van de gebruikers.

Gelet op voorgaande kan worden besloten dat de jobbonus plus positieve gevolgen zal hebben voor jongeren die willen starten met ondernemen in hoofdberoep.
Momenteel zijn er gesprekken lopende met belangenorganisaties om te beluisteren hoe ervoor gezorgd kan worden dat elke rechthebbende zijn/haar rekeningnummer registreert. In deze gespreken hebben we oog voor jongeren. In het opmaken

van de maatregel hebben we geen extra input gevraagd aan jongerenorganisaties. Wanneer de jobbonus plus voor zelfstandigen in uitvoering gaat, zullen wij in onze communicatie er voor zorgen dat deze communicatie op maat is van jongeren zodat deze hen zeker en vast bereikt.

Armoedetoets

De doelgroep van de jobbonus plus zijn personen die voordien actief waren als werknemer met een laag beroepsinkomen. Via de jobbonus plus willen we hen de financiele ondersteuning die ze ontvingen als werknemer blijven aanbieden wanneer ze starten als zelfstandige in hoofdberoep.

In 2019 leefde iets minder dan 1 op de 10 inwoners van het Vlaamse Gewest in een huishouden met een huishoudinkomen onder de Belgische armoededrempel (dit is 60% van het nationaal mediaan beschikbaar huishoudinkomen na sociale transfers). Werklozen zijn het kwetsbaarst (38%), bij werknemers ligt het armoederisico op 2,2%, bij zelfstandigen is dat 9,9% (bron: EU-SILC 2019).

Impact op lokale en provinciale besturen

Deze maatregel heeft geen bestuurlijke impact op de lokale en provinciale besturen. De toekenning van de jobbonus plus wordt door de Vlaamse overheid gerealiseerd.

Implementatie

Aangezien de Vlaamse jobbonus plus primair mikt op loontrekkenden met lage inkomens die de overstap naar ondernemerschap maken, dient het risico op terugvordering geminimaliseerd te worden. Dit is immers een pijnlijk proces voor de betrokken burgers en administratief belastend voor de overheid. Werken met voorschotten, verklaringen op eer of het berekenen van premies op basis van onvolledige gegevens verhoogt het risico op fouten en correcties.

We zullen vanuit de overheid inspanningen leveren om het bereik van de jobbonus plus te maximaliseren. Vandaar dat we maximaal willen inzetten op een automatische betaling van de premie aan de doelgroep op basis van authentieke bronnen. Het is evenwel niet evident om te beschikken over alle noodzakelijke gegevens voor de toekenning, zeker het rekeningnummer van een natuurlijke persoon voor een dergelijke uitbetaling is geen sinecure, waardoor we ook een registratieprocedure zullen moeten voorzien. Bij de lancering zullen we dan ook een brede informatiecampagne opzetten en samenwerken met partners om personen die potentieel tot de doelgroep behoren te bereiken en indien nodig, ook te kunnen begeleiden bij de registratie van het rekeningnummer of het doorlopen van de aanvraagprocedure.

We voorzien een sterk uitgebouwde monitoring die wordt opgebouwd i.s.m. het departement Werk en Sociale Economie.

De jobbonus plus voor startende zelfstandigen is een nieuwe maatregel. We hebben bijgevolg geen nood aan overgangsbepalingen.

C. Totstandkomingsprocedure

Het bijgaande voorontwerp van decreet werd onderworpen aan:
- het taal- en wetgevingsadvies nr. 2022/21 van 27 januari 2022;
- het JoKER-advies van 21 januari 2022;
- het advies van de inspectie van financien van 1 februari 2022;
- het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting van 10 maart 2022.

Na de principiele goedkeuring van het voorontwerp van decreet zal het advies aan de SERV, Vlaamse Toezichtcommissie (VTC) en Raad van State gevraagd worden.

D. Bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest

Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

II. Toelichting bij de artikelen

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1

De jobbonus plus is een gewestbevoegdheid. Vlaanderen is bevoegd voor haar economisch beleid. De jobbonus plus is te beschouwen als een premie voor inwoners van Vlaanderen die een laag arbeidsinkomen genieten en de overstap maken naar zelfstandige in hoofdberoep en zich hierbij vestigen in Vlaanderen. De plaats van tewerkstelling als loontrekkende is niet van belang. Ook wie werkte in een ander gewest of buiten Belgie kan zo van de jobbonus plus genieten.

Artikel 2

Dit artikel bevat definities die in het decreet worden gebruikt. Punt 1° tot en met 6° behoeft geen verdere toelichting. De zinsnede "door een statuut verbonden" in punt 7°, a), heeft betrekking op de personen die benoemd zijn als statutair ambtenaar.

Artikel 3

Dit artikel bepaalt dat de jobbonus plus staatssteun is en valt onder de Europese de minimisregelgeving. Er is bijgevolg geen kennisgeving nodig aan Europa omdat de steunbedragen beperkt zijn zodat ze niet aanzien worden als concurrentieverstorend. Een onderneming mag volgens deze verordening in de voorbije drie jaar (huidig lopende jaar en twee voorgaande belastingjaren) niet meer dan € 200.000 de-minimissteun hebben ontvangen. Deze drempel wordt geenszins behaald.

Hoofdstuk 2. Bepalingen over de doelgroep en de premie

Artikel 4

Dit artikel bepaalt de voorwaarden om in aanmerking te komen voor de eerste premie van 600 euro.

De premie wordt toegekend aan de personen die vanaf 1 januari 2022 starten als zelfstandige in hoofdberoep. Ook de personen die reeds actief waren als zelfstandige in bijberoep en die de overstap maken naar zelfstandige in hoofberoep komen in aanmerking.

De zelfstandige moet gevestigd zijn in het Vlaamse Gewest.

Hij moet op 1 januari van het jaar waarin hij start met zijn activiteiten als zelfstandige in hoofdberoep zijn domicilie in het Vlaamse Gewest hebben.

Dit toepassingsgebied, beperkt tot personen die gedomicilieerd zijn in het Vlaamse Gewest, wordt verantwoord door het feit dat een verschil in behandeling in aangelegenheden waarvoor de deelstaten bevoegd zijn en waarin ze een verschillend beleid voeren, an sich niet strijdig is met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet. De bevoegdheidsverdeling en de autonomie van de deelstaten die er het gevolg van is, biedt immers een voldoende objectieve en redelijke verantwoording voor de ongelijke behandeling. Het Grondwettelijk Hof stelt: "*Die autonomie zou geen inhoud hebben, mocht een verschil in behandeling tussen bestemmelingen van regels die in eenzelfde materie aan weerskanten van toepassing is, als zodanig geacht worden strijdig te zijn met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet*".[3] Het Hof van Justitie stelt eveneens dat het feit dat autonome regio's binnen een lidstaat uiteenlopende maatregelen treffen bij de omzetting van een verordening of de uitvoering van een verordening, op zich geen discriminatie oplevert.[4]

De domiciliering wordt tevens als een criterium in de personenbelasting gehanteerd. Personen die na deze datum in het Vlaamse Gewest komen wonen, zullen dus niet in aanmerking komen voor de jobbonus plus. Personen die na deze datum niet meer in het Vlaamse Gewest wonen, komen wel in aanmerking voor de jobbonus.

Personen die reeds de wettelijke pensioenleeftijd hebben bereikt, komen niet in aanmerking voor de jobbonus plus.

De begunstigde moet in de drie maanden voorafgaand aan zijn opstart als zelfstandige in hoofdberoep een arbeidsovereenkomst hebben gehad als loontrekkende. Ook wie aangesteld was als statutair ambtenaar voldoet aan deze voorwaarde, aangezien statutaire ambtenaren voor de toepassing van dit decreet als loontrekkenden worden beschouwd. De duur van de overeenkomst is niet van belang, evenals het feit of er al dan niet prestaties werden verricht (bv. door

[3] o.a GwH 20 september 2018 nr. 115/2018
[4] HvJ 16 juli 2009, Horvath, C-428/07, Jur. p 1-6355.

loopbaanonderbreking). Door de invoering van deze voorwaarde wordt vermeden dat de periode van werkloosheid of inactiviteit tussen de activiteiten als loontrekkende en de overstap naar ondernemerschap te groot wordt. Door een periode van drie maanden te hanteren sluiten we daarentegen ook geen personen uit die een korte voorbereidingsperiode hebben ingelast vooraleer zij effectief startten als zelfstandige.

De zelfstandige kwam op basis van zijn prestaties als loontrekkende in het jaar voorafgaand aan het jaar waarin hij start als zelfstandige in hoofdberoep in aanmerking voor een jobbonus. Dit betekent dat hij als loontrekkende een loon ontving dat lager was dan de loongrenzen die worden bepaald in het decreet van XXX houdende de regeling tot toekenning van een jobbonus. Op die manier wordt de jobbonus gedurende twee jaar doorgetrokken voor deze werknemers die de overstap maken naar zelfstandige in hoofdberoep. Ook de personen die in aanmerking kwamen voor een jobbonus, maar aan wie geen jobbonus werd uitbetaald omdat deze minder dan 20 euro (bij voltijdse prestaties) of 10 euro (bij deeltijdse prestaties) bedroeg, komt in aanmerking voor een jobbonus plus.

De grensarbeiders die geen aanvraag indienden voor een jobbonus binnen de wettelijke termijn, bepaald in het decreet van XXX houdende de regeling tot toekenning van een jobbonus, komen niet in aanmerking voor een jobbonus plus. Indien zij hun aanvraag voor een jobbonus indienden binnen deze wettelijke termijn maar na het voorziene uitbetalingsmoment van de jobbonus plus voor het respectievelijke refertejaar, wordt dit achteraf gecorrigeerd zodat men alsnog een jobbonus plus zal ontvangen.

Om misbruiken te vermijden, wordt de premie niet toegekend indien men reeds een jobbonus plus ontving en er nog geen zes jaren verstreken zijn sinds de uitbetaling hiervan. Voor de toepassing van deze voorwaarde wordt zowel de uitbetaling van de eerste premie als de uitbetaling van de aanvullende premie overeenkomstig artikel 5 in aanmerking genomen.

Artikel 5

Dit artikel bepaalt de voorwaarden om in aanmerking te komen voor de tweede premie van 600 euro. Alle voorwaarden die van toepassing zijn op de eerste premie zijn eveneens van toepassing op deze aanvullende premie. Daarnaast moet de zelfstandige twaalf maanden nadat hij gestart is als zelfstandige in hoofdberoep nog actief zijn in datzelfde statuut.

Artikel 6

Beide premies van 600 euro kunnen niet worden gecumuleerd met de transitiepremie.

Artikel 7

De Vlaamse Regering wordt gemachtigd om het bedrag van de premie aan te passen en de voorwaarden hiertoe te bepalen. Zo kan de premie worden aangepast in functie van de begrotingskredieten en de koopkracht.

Artikel 8
Het Regeerakkoord voorziet dat werken lonend moet zijn en dat we sociale prestaties toekennen in functie van het inkomen en minder in functie van het sociaal statuut. De jobbonus plus zal niet in rekening gebracht worden voor het bepalen van het recht op inkomensgerelateerde maatregelen, zoals o.a. op het groeipakket, kinderopvang, sociale huisvesting, studiebeurzen en tarieven bij o.a. De Lijn, water en energie.

Daarnaast wordt bekeken welke andere (fiscale) vrijstellingen noodzakelijk zijn om te vermijden dat (een deel van) het toegekende voordeel teniet wordt gedaan.

Hoofdstuk 3. Procedure
Afdeling 1. Toekenning en uitbetaling

Artikel 9
Het Departement Werk en Sociale Economie (DWSE) zal instaan voor het ontvangen van de aanvraag, het onderzoeken van de toekenningsvoorwaarden en de uitbetaling van de premies. De rekeningnummers worden geregistreerd bij Agentschap Digitaal Vlaanderen (Mijn Burgerprofiel).

DWSE zal ook instaan voor de communicatie met de begunstigden, het opvolgen van de reacties, het behandelen van de bezwaren en de eventuele terugvordering van een onterecht uitbetaalde premie.

Artikel 10
De jobbonus plus kan automatisch toegekend worden indien DWSE toegang kan krijgen tot de noodzakelijke gegevensbronnen om de toekenning automatisch te laten verlopen.

De authentieke bronnen inzake de identiteits- en adresgegevens van de begunstigden laten voorlopig niet toe om de premie automatisch te storten op het rekeningnummer van de begunstigde. De binnen de Vlaamse Overheid beschikbare rekeningnummers (verkeersbelastingen, onroerende voorheffing, groeipakket,) zijn immers niet noodzakelijk ook de rekeningnummers van de jobbonus plus-begunstigden, maar kunnen ook toebehoren aan de partner, een gemeenschappelijke rekening, derden, De Vlaamse jobbonus plus zal dus een éénmalige registratie van het rekeningnummer vergen. Er zal hiervoor samengewerkt worden met Agentschap Digitaal Vlaanderen, zowel voor het verkrijgen van het rekeningnummer (Mijn Burgerprofiel) als het informeren van mogelijke begunstigden (Magda-documentendienst, Vlaanderen.be, 1700). In de daaropvolgende jaren kunnen de geregistreerde begunstigden aangeschreven worden met de vraag of hun rekeningnummer nog correct is.

Om het bereik van de doelgroep te maximaliseren, zullen we inzetten op communicatie en samenwerking met partners.

De Vlaamse Regering wordt gemachtigd om de procedure te bepalen indien de jobbonus plus niet automatisch kan worden toegekend.

Artikel 11
De Vlaamse Regering wordt gemachtigd om het tijdstip van uitbetaling te bepalen. Er wordt gestreefd naar een eerste uitbetaling in december 2022.

Afdeling 2. Bezwaar

Artikel 12
Tegen het niet toekennen van de jobbonus plus kan schriftelijk bezwaar worden ingediend bij de aangewezen dienst van de Vlaamse Overheid, met name DWSE. Bij het bezwaarschrift voegt de indiener de nodige bewijskrachtige stukken om zijn bezwaar te staven.

De termijn om een bezwaar in te dienen bedraagt drie jaar nadat het refertejaar is verstreken. Hierdoor krijgt iedereen de kans om op een niet-toekenning te reageren.

Artikel 13
Aan de indiener van het bezwaarschrift wordt een ontvangstmelding bezorgd die de datum van ontvangst van het bezwaar vermeldt. DWSE zal, als administratieve overheid, bij een met redenen omklede beslissing over de aangevoerde bezwaren uitspraak doen. De beslissing wordt schriftelijk meegedeeld en ze vermeldt de wijze waarop ertegen in rechte kan worden opgetreden.

Hoofdstuk 4. Toezicht
Artikel 14
De Vlaamse Sociale Inspectie is bevoegd om het toezicht en de controle op de uitvoering van het decreet en de uitvoeringsbesluiten uit te voeren en op te treden.

Hoofdstuk 5. Verwerking van persoonsgegevens
Artikel 15
DWSE treedt op als verwerkingsverantwoordelijke zoals bepaald in artikel 4, 7) van de algemene verordening gegevensbescherming.

Artikel 16
In het kader van de toekenning van de premie dienen een aantal persoonsgegevens te worden verwerkt. Deze verwerking is noodzakelijk om te voldoen aan de wettelijke verplichting die op de verwerkingsverantwoordelijke rust, zijnde de wettelijke verplichting om de aanvragen voor de premie te ontvangen, te onderzoeken, en de premie toe te kennen.

Onder de identificatie- en contactgegevens begrijpen we de hoofdverblijfplaats en het rijksregisternummer van de begunstigde. Ze worden verwerkt op basis van de gegevens uit het Rijkregister van de natuurlijke personen. Deze gegevens zijn noodzakelijk voor het identificeren van de begunstigden.

Het gegeven of de zelfstandige zijn activiteiten verricht in hoofdberoep en de startdatum van zijn loopbaan worden verkregen via het Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen (RSVZ). Het vestigingsadres en het KBO-nummer worden verkregen via de KBO. Deze gegevens zijn noodzakelijk om te bepalen of de zelfstandige voldoet aan de voorwaarden tot toekenning van de jobbonus plus, evenals voor rapporteringsdoeleinden.

Het rekeningnummer is noodzakelijk om de premie te kunnen uitbetalen. De begunstigde registreert zelf zijn rekeningnummer in 'Mijn Burgerprofiel'.

De tewerkstellingsgegevens, de bezoldigingsgegevens en de gegevens inzake de geleverde arbeidsprestaties als loontrekkende zijn noodzakelijk om te bepalen of de begunstigde al dan niet in aanmerking komt voor een jobbonus, hetgeen een voorwaarde betreft voor de toekenning van de jobbonus plus. Deze informatie wordt voor loontrekkenden die in België werken verkregen uit de gegevens uit de DmfA-gegevensbank, beheerd door de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (RSZ). Voor grensarbeiders onderzoeken we nog de mogelijkheden om deze gegevens te bekomen.

Om te bepalen of de zelfstandige na twaalf maanden in aanmerking komt voor de uitbetaling van de aanvullende premie, is het noodzakelijk te weten of deze persoon reeds een transitiepremie ontving.

Indien nodig wordt in het kader van de fiscale behandeling van de jobbonus plus binnen de personenbelasting een informatiedoorstroming met de Federale Overheidsdienst Financiën voorzien.

Daarnaast worden in kader van rapportering over en monitoring van de maatregelen een aantal persoonlijke kenmerken verwerkt. Hieronder begrijpen we de leeftijd en het geslacht van de zelfstandige in hoofdberoep. Zo kunnen de profielkenmerken van de personen die een jobbonus plus ontvangen in beeld worden gebracht.

Artikel 17

De dienst die belast wordt met de toekenning en uitbetaling van de jobbonus plus zal om zijn opdrachten uit de voeren gebruik maken van gegevens van volgende instanties:

- Identificatie en contactgegevens ontvangen we via het Rijksregister van de natuurlijke personen. Het rijksregisternummer vormt de identificatie voor

de uitwisseling van gegevens binnen de instellingen van de sociale zekerheid. Ook het criterium van de woonplaats is van hen afkomstig;
- Het gegeven of de zelfstandige zijn activiteiten in hoofdberoep verricht en de startdatum van deze activiteiten verkrijgen we via de RSVZ;
- Via de KBO bekomen we het vestigingsadres en het KBO-nummer;
- Om de jobbonus plus automatisch te kunnen toekennen doen we een beroep op het Agentschap Digitaal Vlaanderen voor het rekeningnummer van de begunstigde. De begunstigde zal hiervoor eenmalig zijn rekeningnummer moeten registreren via 'Mijn Burgerprofiel'. De procedure hiervoor wordt verder uitgewerkt in het Uitvoeringsbesluit;
- Via de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid bekomen we de nodige tewerkstellings-, bezoldigingsgegevens en gegevens inzake het arbeidsregime als loontrekkende om te bepalen of de begunstigde recht had op een jobbonus. Bij de toekenning van de jobbonus aan loontrekkenden wordt immers rekening gehouden met hun loon, arbeidsregime en periode van tewerkstelling gedurende het refertejaar;
- Indien nodig zullen we voor de fiscale behandeling van de jobbonus plus binnen de personenbelasting gegevens uitwisselen met de Federale Overheidsdienst Financien.

Op basis van dit decreet en de uitvoeringsbesluiten worden de nodige machtigingen aangevraagd bij de vermelde instanties.

Voor de uitwisseling van persoonsgegevens maken we gebruik van de bevoegde dienstenintegratoren als dit van toepassing is.

Artikel 18
Dit artikel voorziet in de verplichting om een aantal vermeldingen op te nemen in de communicatie met de burger, zodat de betrokkenen goed geinformeerd worden over de verwerking van hun gegevens en het voor betrokkenen duidelijk is wat hun rechten zijn en tot wie zij zich moeten richten voor de uitoefening van hun rechten.

Artikel 19
De gegevens worden niet langer bewaard dan noodzakelijk voor het doel waarvoor zij werden verzameld.

Hoofdstuk 6. Wijzigingen van het decreet houdende sociaalrechtelijk toezicht van 30 april 2004

Artikel 20
In het decreet houdende sociaalrechtelijk toezicht van 30 april 2004 wordt de jobbonus plus voor startende zelfstandigen toegevoegd bij de materies waarvoor de Vlaamse Sociale Inspectie bevoegd is.

Artikel 21

In het hetzelfde inspectiedecreet wordt een bepaling toegevoegd waardoor personen die onjuiste inlichtingen verschaffen met het oog op het bekomen van de jobbonus plus voor startende zelfstandigen een administratieve geldboete opgelegd wordt. Deze geldboete kan gaan van 50 tot 500 euro.

Hoofdstuk 7. Slotbepalingen

Artikel 22
Dit artikel bepaalt de verjaringstermijn voor de rechtsvorderingen die uit de toepassing van het decreet en de uitvoeringsbesluiten zouden ontstaan.

Artikel 23
De Vlaamse Regering bepaalt wanneer het decreet in werking treedt.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw,

Hilde CREVITS